

«Шанувати традиції й ламати стереотипи»

Напередодні позачергового з'їзду Національної спілки письменників України на запитання лауреата Міжнародної премії імені Володимира Винниченка Миколи СЛАВИНСЬКОГО відповідає відомий публіцист і поет, голова Київської організації НСПУ Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ.

– Пане Михайле, як почувається в кріслі керівника столичної письменницької організації?

– Не скажу, що дуже комфортно, проте на роботу йду з радістю. Погодьтеся, не кожному щастить працювати в такому різнополюсному середовищі, як наше, письменницьке. Це якщо відповідати напівжартома. Якщо ж говорити про справу, то найголовніше сьогодні для майстрів слова, і не лише столичних, зрештою, як і для всіх українців, – майбутнє країни. Ми, звісно, усвідомлювали, якого сусіда з північно-східного боку нам подарував Господь, проте ніхто, мабуть, і не уявляв того розвитку подій, що нині відбуваються на Сході України. Власне, розгортається один із найгірших сценаріїв, за яким підігріта шаленою реваншистською пропагандою Росія в особі її фюрера фактично намагається поставити Україну на коліна, паралізувати її, зробити – раз і назавжди – повністю залежною від волі Кремля. Путін, наслуховавшись від дугіних і затуліних холуйських панегіриків на свою адресу і увявивши себе новітнім «рассейським месією», пішов, розпочавши з України, проти всього світу ва-банк.

Переконаний, що Росія зазнає ганебної геополітичної поразки. Хоча скільки ще триватиме війна й скільки ще буде жертв? Тим паче зважаючи на те, що для багатьох доморощених політиків і чиновників війни нібито не існує: одні поведуться, як зрадники, інші – як хапуги, котрі гриють руки на смертях і крові. Вражають численні факти злочинної безвідповідальності, байдужості, цинізму деяких наших владців. Вони продовжують так само красти й брехати! Це масове явище було звичним в Україні домайданній, однак нині за тваринні рефлекси військових і цивільних бонз доводиться платити головами рекрутованих і добровільних захисників Вітчизни. Якщо ж повернутися до буднів столичної організації, то скажу, що вони теж дуже непрості. Усіх нас непокоїть доля Національної спілки письменників.

– Які її нинішні найболючіші проблеми?

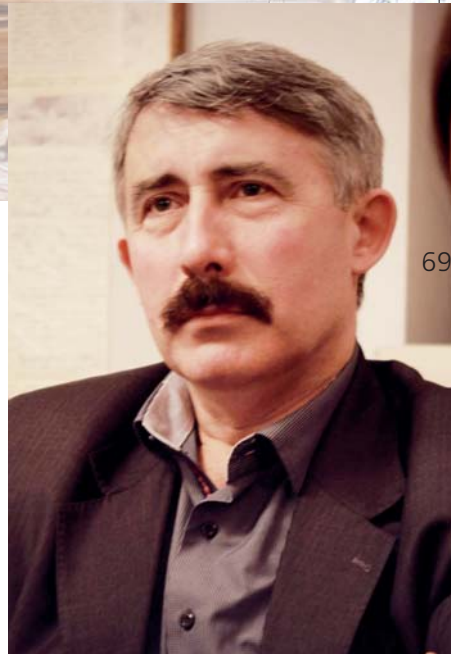
– Дуже відчутна втрата голови НСПУ в час, коли необхідна макси-

мальна консолідація сил творчої інтелігенції, зокрема письменників. На жаль, через важку хворобу незабутній Віктор Баранов упродовж останніх місяців життя не міг уже повноцінно виконувати обов'язки нашого очільника. І саме на цей період припадає загострення судового процесу щодо майна. Проблеми з ним для Спілки нині – як дамоклів меч або ж як своєрідна «топ-тема». Так, ніби більше й немає про що говорити. Ніби сучасний літературний процес, книговидавництво, збереження і примноження духовних цінностей, зрештою, справжній, а не удаваний розвиток національної культури тощо – вторинні. На засіданнях секретаріату, президії й ради НСПУ, в культурних розмовах між колегами головна тема – майно Спілки: як його зберегти від загребущих рук новітніх злодіїв, як ним розпорядитися. Зрештою, ці балачки залишаються балачками, тим часом майна стає дедалі менше. Втратили Будинок творчості в Ялті й комплекс у Коктебелі, меткі нувориші вже метикують, як привласнити Будинок письменників у Києві...

– Частину якого вже відібрали.

– Так. Чи не абсурд, що в центрі Києва, на вулиці Банковій, біля будівлі адміністрації Президента України, рейдери привласнюють визначну пам'ятку історії та архітектури, освячену іменами великих майстрів слова Павла Тичини, Максима Рильського, Володимира Сосюри, Андрія Малишка, Олеса Гончара, Павла Загребельського...

Київські письменники активно стали на захист спілчанського майна. Ми брали участь у судових засіданнях, пікетували будівлю Вищого господарського суду. Проте очевидно, що наших сил недостатньо. Дозволю собі процитувати нещодавно ухвалену заяву столичної письменницької організації: «У січні 2010 року керована на той час Володимиром Яворівським Національна спілка письменників України уклала договір оренди на частину (390,6 кв. м) приміщення – національної пам'ятки культури й архітектури, яким володіє й користується на правах власника, з ТОВ «Банкова, 2». У листопаді того самого року сторони уклали контракт про спільну діяльність та додаткову угоду на рекон-

струкцію орендованого приміщення. Для початку цієї роботи, з метою недопущення руйнування пам'ятки архітектури, орендар був зобов'язаний отримати письмовий дозвіл органу охорони культурної спадщини та погодити будівельні роботи з Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю в місті Києві. Пройгнорувавши вказані вимоги законодавства, орендар самовільно перепланував приміщення, частину його перебудував, знищивши частину високохудожнього дизайну. Не отримавши від міської влади дозволу на використання земельної ділянки, яка знаходиться в історичному ареалі, де заборонені будь-які будівельні роботи без проведення науково-дослідних та проектних погоджень, зробив самозабудову – прибудову під заклад громадського харчування впритул до шкільного спортивного майданчика. Використовуючи майже половину земельної ділянки майнового комплексу, ухилився від сплати за її використання податку, перекававши з цього приводу свої обов'язки на НСПУ. Не отримавши дозволу на розбудову пам'ятки від Київського міського головного управління охорони культурної спадщини, ТОВ «Банкова, 2» йому відомими способами зацікавило колишнього заступника міністра культури Губіну О. О., при зловживанні нею службовим становищем і порушенні чинного законодавства, видати йому таке погодження.

Шляхом обману й надання недостовірної інформації у відповідні органи ТОВ «Банкова, 2» зареєстру-

вало декларацію про початок будівництва і готовність його до експлуатації, та одразу ж після цього виставило його частину на продаж. І хоч рішеннями судів декларації про початок виконання будівельних робіт та готовність об'єкта до експлуатації на той момент були недійсними, ТОВ «Банкова, 2» не розпочало робіт з приведення орендованого приміщення в архітектурний стан, в якому воно було до здачі в оренду (ст.785 Цивільного кодексу України). Більше того, відомими йому шляхами відшукало в Київському апеляційному суді суддю Тищенко А. І., яка безпідставно скасувала рішення суду першої інстанції й неправомірно визнала власником незаконно й самочинно збудованого приміщення підприємство «ТОВ Банкова, 2».

Як ми й очікували, заява не зарадила справі, адже за ТОВ «Банкова, 2», згідно з деякою інформацією, стоять російські власники, а також представники однієї з наших політичних структур. Це такий штришок часу – на тлі війни й через дорогу від адміністрації Президента України. Якщо ж вести мову про судовий процес, то фактично йдеться про корупцію та продажність служителів Феміди. Це саме той випадок, коли аргументи закону поступаються перед вагомішими «аргументами».

А що ж влада? У кращому разі вдає, що це їй не стосується – вона ж бо, за законом, не може впливати на рішення суду (тут хочеться гірко посміхнутися); в гіршому – окремі її представники безпосередньо причетні до неправедних дій стосовно національної пам'ятки історії та архітектури. Утім, хіба новітні нуворіші хочуть знати, що таке історія чи архітектура? Їхня куца «історія», їхні боги – це гроші і влада... Все починається з купівлі судді, а закінчується смертями наших бійців, керованих «паркетниками» генералами та полковниками. Точніше, це ще не кінець. Все може завершитися набагато гірше – для держави і для всіх нас. А починається – повторюю – з продажних суддів і загарбаних чиновників... До речі, хочу додати, що на сьогодні ті майже 400 квадратних метрів нашої території вже продані третій структурі і нам уже не належать! Це засвідчує лист від четвертого вересня за підписом директора ТОВ «Банкова, 2».

– Як складаються обставини з іншими об'єктами Спілки?

– Коли немає господаря, злодійкуваті сусіди та хитруваті наймити так і норовлять поцупити те, що погано лежить. Про кримське майно я вже казав, але там – «макропричини». Хоча, якщо відверто, то невтішний «спадок» від попереднього керівництва Спілки був відчутний і раніше. Від кримського майна і до його нинішньої

втрати отримували лише крихти, а тепер немає вже й цього.

Як відомо, де тонко, там і рветься. І ось уже «знайшлися» майбутні господарі й для іншої частини нашого майна – Будинку творчості, що в Ірпені, з яким пов'язані імена класиків української літератури Олександра Довженка, Остапа Вишні, Павла Тичини, Миколи Бажана, Михайла Стельмаха, Григорія Кочура, Павла Заребельного та багатьох інших. Така собі ірпінська громадська організація «Нові обличчя» нещодавно оприлюднила свій «чудовий» проект «Ірпін – місто Вашої мрії!», в якому обіцяє до 2017 року здійснити «глибоку реконструкцію» нашого Будинку творчості. Цікаво, чому письменники про це довідуються опосередковано? Справді, Будинок творчості в Ірпені потребує нашої невідкладної уваги, оскільки існує реальна загроза його втрати. Свого часу були спроби знайти інвестора, однак вони виявилися безплідними. Усе це можна поставити і на карб Дирекції управління майном НСПУ. Ця псевдоструктура, сконструйована нібито для «заробляння» грошей, насправді «продіає» навіть ті куці надходження, які маємо. Безперечно, нове спільчанське керівництво мусить невідкладно подбати про ліквідацію непотрібного «органу», який приносить лише збитки.

– Що це непокоїть напередодні позачергового з'їзду?

– Хоч це й прикро, але є зацікавленість деяких колег, аби форум не відбувся: мовляв, навіщо витратити гроші, якщо можна так-сяк перебути ще два роки, а там вже – як Бог дасть. На мою думку, за цей час без легітимно обраного керівника (саме це маємо зробити на з'їзді) можемо втратити не лише кошти, значно більші від витрачених на зібрання письменників, а й саму Спілку, залишки майна якої просто розшматують на частини нуворіші. Невже такого майбутнього хочуть деякі наші колеги, які претендують на ролі «сірих кардиналів?».

З жалем доводиться констатувати, що престиж Спілки на сьогодні надзвичайно низький. Столичні письменники глибоко стурбовані цим. І головна причина, крім політичної нестабільності, – це бездіяльність колишнього керівництва, відсутність будь-якої ініціативи, ігнорування інтересів письменницької громади. Відтак сподіваюся, що в більшості наших колег є розуміння необхідності збереження НСПУ.

Національна Спілка письменників України повинна стати демократичним механізмом, своєрідною профспілковою організацією, яка захищає інтереси майстрів

слова. Саме Спілка має розробити законопроект про пенсію письменників, пріврівнявши їхню працю до праці вчителя, викладача або державного службовця, й пролобіювати прийняття такого документа Верховною Радою України.

Назріла необхідність рішучого оновлення чинного статуту НСПУ, зміни її структури, зокрема ліквідації президії й розширення повноважень правління, яке, представляючи всі регіони, може стати центром прийняття основних рішень – майнових, фінансових, орендних.

НСПУ має підготувати законопроект про книговидавництво, відповідно до якого для зарубіжного книговидавничого бізнесу будуть створені максимальні обмеження, що дасть змогу захистити вітчизняний книжковий ринок. Безперечно, потребує підтримки й тіснішої координації зусиль зі Спілкою видавництво «Український письменник».

Ми розробили проект створення Інституту української книги (за доповіддю польського Інституту книги), який має стати державною структурою послідовного лобювання рідної літератури за кордоном. На жаль, надзвичайно важливу пропаганду книжок у нас повністю занедбано. Кілька спроб створити відповідну агенцію зазнали цілковитого краху. Спілка має також ініціювати створення загальнодержавної книгорозповсюджувальної мережі, що дасть змогу зробити книговидавничу галузь потужною й прибутковою.

Очевидно, назріла потреба відновлення діяльності Літературного фонду, а також активізації роботи Будинку письменників: йдеться про творчі вечори, зустрічі, презентації. Вкрай необхідні як координація дій з Асоціацією українських письменників, так і налагодження тісніших контактів з творчими спілками. НСПУ має широкі можливості для встановлення міжнародних зв'язків, адже вони сьогодні просто-таки занедбані. Плануємо заснувати нові літературні премії, які вручатимуться за прозорими правилами і які матимуть високий авторитет та солідний фінансовий статус.

Одне слово, НСПУ має стати сучасним менеджерським центром, де кожен письменник зможе реалізувати свій творчий потенціал на власних та зарубіжних книжкових ринках. Спілка, з огляду на нинішні драматичні випробування, покликана бути серцевиною й bastionом української культури як гарантії самозбереження нації. Отож конче необхідно шанувати традиції й ламати стереотипи, примножувати славу попередників, сприяти розвитку рідного слова, берегти Національну спілку письменників України як інтелектуальний і духовний центр нашої культури.